

Tietoa vedestä lapsille – ja miksei aikuisillekin

Juhani Päivänen ja Toivo Päivänen

Marketta Vaismaa ja Carlos da Cruz 2016. Vesikirja. Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy. 30 s.

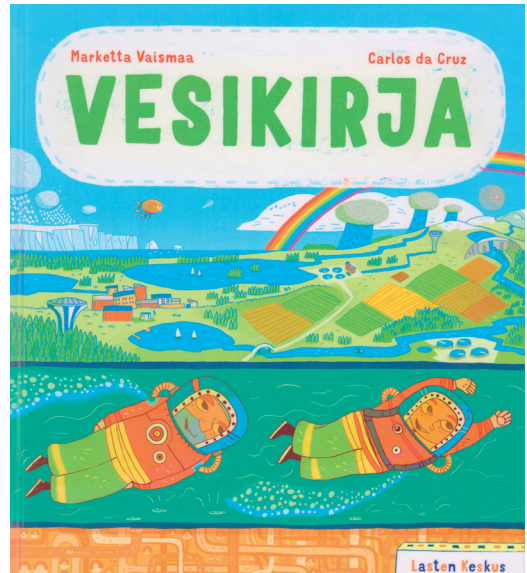
Vesikirja on alakouluikäisille suunnattu tietokirja puhtaasta vedestä ja jäteveden puhdistustekniikasta Suomessa. Kehykertomuksessa mielikuvitusankari Aquaman eli Vesimies johdattaa Pasi-nimistä pikkupoikaa näkemään ja ymmärtämään puhtaan veden keskeinen merkitys.

Tähän ”hydrologian lyhyen oppimäärän” teokseen sisältyvät veden olomuodot, kiertokulku, järvien runsaus ja Itämeren tila. Vesitalouden puolelta sivutaan sekä juoma- että jätevesihuoltoa.

Tiedon popularisointi lapsille on haastava tehtävä. Asia pitäisi esittää mielenkiintoisessa muodossa. Huumoria ja mielikuvitusta voisi olla höysteenä mukana, mutta todellisuus ja leikki eivät kuitenkaan saisi mennä mullin mallin. Miten pitää tosiasiat ja aikuisen keksimät sukkeluudet erillään? Lapsen ymmärryksen maailmasta tulisi laajeta. Ahdistustakaan ei saisi lisätä.

Vaikka Suomessa vettä on runsaasti, kirja paheksuu – aivan oikein – vedellä läträämistä. Pika-kysymyssarjalla selvitetään, mitä WC-pönttöön ei saa laittaa. Vedenpuhdistuslaitos toki toimii niin tehokkaasti, että jopa vaarin hukkaamat tekoham-paatkin sieltä löytyvät.

Veden keskimääräinen kulutus asukasta kohti eri maissa näyttää riippuvan veden saatavuudesta, yleisestä elintasosta ja kulutustottumuksista. Maapallon väestön ja vesivarojen epätasainen jakautuminen voi johtaa jopa sotiin. Aikuisen sanaleikillä tämä vakava asia rinnastetaan vai-

keasti ymmärrettävään muotoon: suomalaisten lasten leikeissään käymiin vesisotiin. No ehkä ei olisikaan oikein lastata lapsen hartioille kaikkea maailmantuskaa ja epätasa-arvoa!

Vesiasiaa on maailmalla tulvasta kuivuuteen. Moni asia jää kirjassa vielä käsittelemättä. Nuorempi kriitikko kaipasi itselleen tärkeitä vedenkäyttömuotoja: Mummin kasvihuoneen tomaattien kastelu, suolainen ja tavallinen uima-vesi, soutelu ja järven jäällä hiihtäminen. Sitä paitsi, suossakin on paljon vettä, totesi suomiehen pojanpoika. – Jäämme odottamaan Vesikirjan sovellusosaa.